

Til: nifhoringer@idrettsforbundet.no

Oslo, 1. mars 2024

INNSPILL TIL ENDRINGER I BESTEMMELSER OM TILSKUDD TIL ANLEGG FOR IDRETT OG FYSISK AKTIVITET 2024

Vi viser til invitasjon til å komme med innspill til endringer i spillemiddelbestemmelsene. Norges klatreforbund (NKF) har innspill på to nivåer, et generelt som gjelder definisjonen av eierskap til idrettsanlegg og hvem som kan søke (kap. 2.4 i rundskrivet) og et spesifikt som gjelder kravene til klatreanlegg (kap. 2.6.26).

Del 1, eierskap og søknadsrett

Norges klatreforbund har som mål for vårt eget anleggsarbeid at klatreklubbene skal ha tilgang til klubbstyrte klatreanlegg der de fritt kan organisere sin egen klatreaktivitet. Vi har etter hvert fått mange klatreanlegg, men i svært mange tilfeller har disse blitt til som kompromissløsninger ved å bygge klatrevegger på endeveggene i flerbrukshaller eller haller for ballidrett (jf. kommentarer til de tekniske kriteriene i del 2). Samtidig er klatresporten blitt populær nok til å bli kommersielt interessant, noe som har resultert i en sterk tilvekst av kommersielt drevne klatreanlegg. I seg selv er dette et gode for klatresporten, men det fører samtidig til at klatreklubbene blir utkonkurrert av kommersielle aktører i et flertall av de større byene.

Felles for både små og store klatreklubber er at det behøves tilgang til egne lokaler for å få bygd tilfredsstillende klatreanlegg. Et mindretall av klubbene får anledning til å skaffe dette i kommunale anlegg, og nesten ingen klubber har økonomiske ressurser til å bygge egne haller. Den gjenstående muligheten er å inngå en langsiktig leieavtale for et eksisterende lokale, noe som på de fleste steder vil være en vesentlig enklere og mer tilgjengelig løsning. I disse tilfellene vil imidlertid den gjeldende tolkingen av spillemiddelbestemmelsene medføre at klubben ikke kan søke om spillemidler til anlegget. Resultatet er at det blir svært vanskelig eller umulig for et flertall av klatreklubbene å finansiere sine egne anlegg.

Kjernen i problemstillingen er at det er eieren av selve bygningen, altså den som leier ut lokalet, som blir definert som anleggseier og dermed skal stå som søker. Når eieren av bygningen ikke er spillemiddelberettiget, vil klatreklubben dermed være avskåret fra spillemiddelstøtte til selve klatreanlegget – med mindre det gis dispensasjon fra bestemmelsenes punkt 2.4.1 slik det har vært gjort tidligere. Nå nylig har den praksisen gjort det mulig for bl.a. klatreklubbene i Molde og Kristiansund å få reist moderne og meget gode klatreanlegg i leide lokaler (med 30 års tinglyst leieavtale). Nå har imidlertid departementet selv innskjerpet denne dispensasjonsadgangen, slik at det ikke lenger vil være mulig å få dispensasjon for å få spillemiddelstøtte til klubbeide og klubbdrevne klatreanlegg i leide lokaler. Dette ble blant annet gjort klart i et møte mellom departementet, NIF og NKF 8.2.2024.

Vi forstår fullt ut bakgrunnen for innskjerpingen, og vi deler selvsagt det synet at spillemidler ikke bør komme kommersielle aktører til gode. Likevel mener vi det må være mulig å finne løsninger som gjør det mulig for klatreklubbene å få realisert klubbeide og klubbdrevne anlegg. Nøkkelen ligger etter vårt syn i definisjon og avgrensning av eierskap og i juridisk sikring av leieretten over hele anleggets levetid, tilsvarende de kravene som gjelder for sikring av rett til bruk av grunn

(bestemmelsenes punkt 2.4.4). Vi vil derfor argumentere for at «eieren av anlegget» iht. punkt 2.4.1. må kunne være den aktøren – i praksis klubben – som eier den konstruksjonen/det anlegget som det faktisk søkes om tilskudd til og ikke nødvendigvis bygningseieren. Sikringen av at spillemidler ikke skal komme en kommersiell utleier til gode må kunne gjøres ved at finansieringen avgrenses til de innretningene klubben selv står som juridisk eier av, kombinert med krav om at alle spillemiddelfinansierte anleggsdeler skal fjernes helt og fullstendig dersom driften av anlegget eller leieforholdet opphører.

For å oppsummere, ønsker vi altså å komme fram til en definisjon av eierskap, subsidiært komme tilbake til en dispensasjonsadgang som bygger på disse forutsetningene:

- Klubben kan søke om spillemiddelstøtte når klubben selv bygger, eier og driver anlegget innenfor et lokale som leies ut som et «tomt skall».
- Klubben har en leieavtale på tilsvarende vilkår som er satt i bestemmelsenes punkt 2.4.4. om rett til bruk av grunn, altså en tinglyst leieavtale for minst 30 år.
- Det skal kun søkes om tilskudd til selve klatreanlegget og ikke til deler av bygningsmassen eller tekniske installasjoner som blir værende i bygget hvis klatreanlegget går ut av drift.
- Klubben opprettholder eierskap til hele det spillemiddelfinansierte anlegget ved opphør av leieavtalen.

For øvrig vil vi henvise til skriftlig spørsmål fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård (SV) til kultur- og likestillingsministeren i [Stortingsdokument nr. 15:1142 \(2023-2024\)](#), der problemstillingen beskrives med utgangspunkt i en konkret sak i Fredrikstad klatreklubb.

Del 2, krav til klatreanlegg

2.1 Høydekrav til buldrevegger

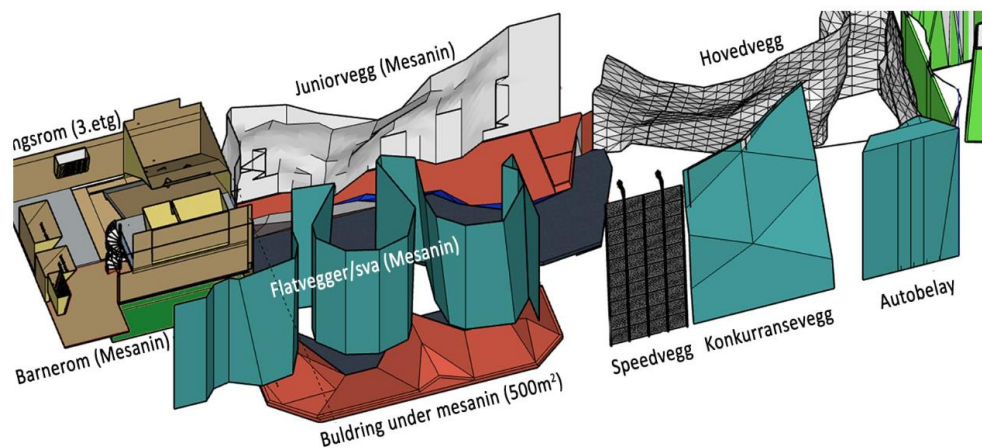
1) Minimumshøyden på buldrevegger er satt til 3,5 meter. Av arkitektene som prosjekterer bygg blir dette automatisk tolket som en tilstrekkelig høyde, samtidig som de ikke vet at det er et fallunderlag (støtdempende madrass) under buldrevegger som bygger minimum 33 cm. Videre er det et gjentakende problem at det ikke blir tatt tilstrekkelig hensyn til at det trengs plass til ventilasjon, lys og sprinkleranlegg. Resultatet er at det blir bygget en rekke buldreanlegg med en høyde på maksimum 3,5 meter målt fra gulv. Når fallunderlag og anlegg over veggen kommer på plass, fører dette i praksis til at tilgjengelig vegg høyde kan bli så liten som 2,5 meter. Dette er ikke tilstrekkelig. Minstehøyden på den delen av veggflaten som er tilgjengelig for klatring skal etter vårt syn være 3,5 meter. Det må altså spesifiseres i spillemiddelbestemmelsene at høyden ikke er romhøyden, men høyden på selve klatreveggen målt fra overflate sikkerhetsgolv til toppen av klatreveggen.

2.2 Avgrensing av klatreanlegg og buldreanlegg

Det er et betydelig skille i støtteordningene knyttet til om klatreanlegget er i et eget rom, eller er satt opp i et rom der det også er annen aktivitet. Dette er et fornuftig skille fordi det driver frem egne klatresenter, framfor at klatreveggen kommer på kortsiden av en idrettshall/flerbrukshall – noe som erfaringsmessig gir store utfordringer med tilgang og brukskonflikter. Nå blir begrepene «klatrehall» og «buldrerrom» brukt. For dem som ikke har kjennskap til klatring, er en naturlig tolkning av dette at buldreanlegg og klatreanlegg i et klatresenter må være i egne, lukkede rom. I et moderne klatresenter er det ønskelig å kombinere ulike typer anlegg for klatring inndelt i aktivitetssoner, ikke i egne rom. Et moderne klatresenter består optimalt sett av et eller flere buldreanlegg og/eller et eller flere klatreanlegg (av ulike størrelser) – se for eksempel Bergen klatreklubb sitt klatresenter på Åsane Arena:

- <https://www.godeidrettsanlegg.no/nyhet/vestveggen-asane-arena-er-arets-idrettsanlegg-2021>

- <https://www.godeidrettsanlegg.no/forbildeanlegg/vestveggen-klatrester-i-asane-arena>

Figur 1: Klatresenteret «Vestveggen» består av flere ulike typer anlegg for klatring inndelt i soner (Bergen Klatreklubbs klatresenter)

Det bør presiseres at de ulike delene (aktivitetssonene) i et klatresenter bør inngå som en enhetlig løsning og ikke i adskilte rom, der hver enkelt del er spillemiddelberettiget som angitt.

2.3 Tolking av «klatrehall» og «klatrevegg» m.h.t. høydeangivelse

Ordet «klatrehall» tolkes forskjellig. Hva betyr klatrehall? Vi tror at det menes *klatrevegg* i spillemiddeldokumentet hvor klatre- eller buldreveggene er plassert i et lokale hvor det også foregår annen aktivitet enn klatring/buldring, for eksempel en flerbrukshall. Men dette kan også tolkes som for eks. en 13m høy «hall med klatring». Noen tolker «min høyde» for buldrerom/klatrehall som høyden av hallen/rommet, og ikke høyden av klatre- eller buldreveggen. Høyden burde alltid beskrive høyden av selve klatreveggen målt fra toppen av madrassen/sikkerhetsgulvet.

2.4 Avgrensing av sikkerhetssoner

I spillemiddelbestemmelsene står det at *sikkerhetssoner ikke kan overlappe hverandre* ved bygging av klatrevegger i eksisterende bygg. Denne formuleringen har forårsaket problemer i flere prosjekter hvor det ble umulig å få spillemiddelfinansiering. Det nyeste prosjektet er i Harestua Arena, hvor det ikke er mulig å fortsette da det er 2,5 meter fra klatrevegg til første sperrelinje på kortsiden av en håndballbane. Sikkerhetssonen til klatreveggen er tilstrekkelig, men den overlapper med sikkerhetssonen til håndballbanen. Siden dette er to aktiviteter som ikke skal foregå på samme tid, mener vi bestemmelsene tolkes for strengt eller misforstås og i virkeligheten forhindrer bygging av nesten alle klatrevegger i eksisterende bygg. NKF mener at bestemmelsen *om at sikkerhetssoner ikke kan overlappe hverandre* bare bør gjelde for klatreanlegget i seg selv, der møtende klatrevegger ikke kan ha overlappende sikkerhetssoner. Dersom sikkerhetssonen overlapper med andre aktiviteter sikkerhetssoner bør det heller settes krav til at aktivitetene ikke kan foregå på samme tid.

2.5 Innføring av tilskudd til autobelay og sikkerhetsgolv for autobelay

Autobelayer (selvsikringstrømmer) har blitt en viktig del av innendørs klatring. Utstyret utgjør en stor kostnad for anleggseier. Det er ønskelig at denne typen utstyr tas inn i spillemiddelordningen for klatreanlegg. Et forslag til tilskuddsordning er:

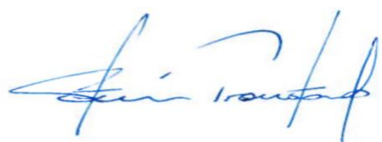
- 33% tilskudd basert på antall og anbud for autobelay.
- 33 % tilskudd basert på anbud og antall kvadratmeter til sikkerhetsgulv under autobelay – “One more life saving mats”: <https://www.climbmat.com/products/one-more-life/>

Autobelay-kltring har vist seg å innebære en ny type risiko knyttet til kltring alene. NKF og klatreklubbene jobber med ulike tiltak for å minimere og helst eliminere risiko knyttet til dette. En oppgradert type sikkerhetsgulv for autobelaykltring er et tiltak som vil redusere konsekvensene av eventuelle ulykker.

Se vedlegg A for ytterligere forslag til ordbruk og formulering av spillemiddelbestemmelsene.

Med vennlig hilsen

Norges klatreforbund

Stein Tronstad
President

Johanna Solberg
Generalsekretær

Vedlegg A: Forslag og anbefaling til formulering av spillemiddelbestemmelsene

Klatre - og buldreanlegg (Klatresenter)

~~2.6.26 Klatreanlegg~~

Det forutsettes at anlegget har tilgang til funksjonelle garderober (gjelder innendørsanlegg) og toaletter. Skal anlegget ha egne garderober, se kap. 2.6.1.

Krav til gulvareal rundt selve klatreflaten skal være i hht NS-EN 12572-1:2017.

Klatrevegg i idrettshall/klatrevegg i kombinasjon med andre

~~Klatrevegg~~ aktiviteter

Type	Klatreflate min.	Maks. tilskudd
Klatrevegg i eksisterende rom ⁽¹⁾	50 m ²	kr 100 000
	100 m ²	kr 200 000
	150 m ²	kr 300 000
	≥ 200m ²	Vurderes av departementet

~~Buldrevesegg~~ **Buldrevesegg i idrettshall/buldrevesegg i kombinasjon med andre aktiviteter**

Type	Klatreflate	Maks. tilskudd
Buldrevesegg i eksisterende rom ⁽¹⁾	min. 50 m ²	kr 150 000
	min. 100 m ²	kr 300 000
	min. 150 m ²	kr 450 000
	≥ 200 m ²	Vurderes av departementet

⁽¹⁾Ved bygging av klatre-/buldrevesegg i eksisterende rom (idrettshall, andre idrettsbygg med mer) må bruken av veggen **ikke** komme i konflikt med anleggets øvrige aktiviteter. Sikkerhetssoner kan **ikke** overlappe hverandre. Dette gjelder også eventuelt overheng.

~~Klatreshall~~ **Klatreanlegg** Min. høyde klatrevegger

Type	Klatreflate min.	Høyde min	Maks. tilskudd
Klatreshall Klatreanlegg	150 m ²	10 m	kr 1 500 000
	325 m ²	13 m	kr 3 000 000
	525 m ²	15 m	kr 4 800 000
	≥ 600 m ²		Vurderes av departementet

~~Buldrerom~~ **Buldreanlegg** Min. høyde buldrevegger, målt fra overflate til støtdempende madrass

Type	Klatreflate	Høyde min	Maks. tilskudd
Lite buldreanlegg	min. 50 m ²	3,5 m	kr 350 000
Mellomstort buldreanlegg	min. 100 m ²	3,5 m	kr 700 000
Stort buldreanlegg	min. 300 m ²	3,5 m	kr 2 000 000
Større Buldrerom Buldreanlegg	≥ 350 m ²	3,5m	Vurderes av departementet

(Foreslår å skrive «Min. høyde*») der * = Høyde måles fra overflate støtdempende madrass til toppen av buldreveggen)

Oppsummert anbefaler NKF å revidere/tolke spillemiddelbestemmelsene, slik:

- Minimum høyde måles fra støtdempende madrass til topp av klatre-/buldrevesegg.
- Et klatresenter kan bestå av flere typer klatre- og buldreanlegg av ulike størrelser: buldreanlegg (lite, mellomstort, stort) og klatreanlegg (lite, mellomstort, stort)
- Dersom det ikke utøves annen aktivitet enn klatring, er det ikke nødvendig å isolere de ulike anleggstypene i egne rom.
- Dersom det skal bygges klatre – og/eller buldrevegger i samme rom som det også utøves annen aktivitet enn klatring/buldring, må man forholde seg til egne bestemmelser for disse veggene. For eksempel *klatrevesegg i idrettshall/klatrevesegg i kombinasjon med andre aktiviteter*.